

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 บทนี้กล่าวถึง

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ
 - 3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้
 - 3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

สรุปผลการวิจัย

1. ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชายจำนวน 206 คน คิดเป็นร้อยละ 36.59 เพศหญิงจำนวน 287 คน คิดเป็นร้อยละ 50.98 วุฒิการศึกษาปริญญาตรีจำนวน 394 คน คิดเป็นร้อยละ 69.98 ปริญญาโทจำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 15.28 ปริญญาเอกจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 2.31 อายุราชการ ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 15.28 อายุราชการ 5 - 10 ปี จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 20.60 อายุราชการ 11 - 15 ปี จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 18.47 อายุราชการ 16 - 20 ปี จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 20.07 อายุราชการ 21 ปี ขึ้นไปจำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 13.14

2. การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.55$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ ด้านการเป็นผู้นำการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร ($\bar{X}=4.63$) รองลงมาคือด้านการเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน ($\bar{X}=4.61$) ด้านการเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ ($\bar{X}=4.60$) ด้านการเป็นผู้นำด้านวิชาการ ($\bar{X}=4.54$) ด้านการเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ ($\bar{X}=4.49$) ส่วนด้านที่มีระดับปฏิบัติต่ำสุด คือ ด้านการเป็นผู้นำที่มีคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X}=4.43$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีดังนี้

2.1 ด้านการเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม พบว่า การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการเป็นผู้นำที่มีคุณธรรมจริยธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.96$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือผู้บริหารประพฤติปฏิบัติในทางที่ไม่ขัดต่อศีลธรรมคำสั่งสอนของศาสนา ($\bar{X}=4.60$) รองลงมา คือผู้บริหารมอบหมายงานตรงกับความรู้ความสามารถเหมาะสมและยุติธรรม ($\bar{X}=4.58$) และข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือผู้บริหารให้ความถูกต้องและยุติธรรมในการพิจารณาความดีความชอบ ($\bar{X}=3.96$) ตามลำดับ

2.2 ด้านการเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ พบว่า การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการเป็นผู้นำด้านการจัดระบบโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในการจัดระบบสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อใช้ในการบริหารงาน ($\bar{X}=4.70$) รองลงมา คือ ผู้บริหารสร้างเครือข่ายรวมทั้งนำสิ่งแวดลอมทั้งมวลมาช่วยสนับสนุนการจัดการศึกษา ($\bar{X}=4.70$) และข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ ผู้บริหารคิดอย่างเป็นระบบและนำความคิดรวบยอดมาสื่อสารกับคนในองค์กรให้รู้เท่าเทียมกัน ($\bar{X}=4.43$) ตามลำดับ

2.3 ด้านการเป็นผู้นำด้านวิชาการ พบว่า การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการเป็นผู้นำด้านวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.54$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ ผู้บริหารให้โอกาสแก่ครูในการพัฒนาตนเองในด้านวิชาการให้ทันสมัยอยู่เสมอ ($\bar{X}=4.68$) รองลงมา คือ ผู้บริหารเสนอและนำเทคนิควิธีการสอนแบบใหม่ๆมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนและเน้นการเรียนการสอนเป็นสำคัญ ($\bar{X}=4.65$) และข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและริเริ่มจัดทำและใช้หลักสูตรให้เหมาะสมกับความต้องการจำเป็นของนักเรียนและท้องถิ่น ($\bar{X}=4.37$) ตามลำดับ

2.4 ด้านการเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ พบว่า การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ ผู้บริหารใช้วิธีที่หลากหลาย

เพื่อปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานที่บุคลากรยึดอยู่แต่รูปแบบเดิม ($\bar{X}=4.57$) รองลงมา คือ ผู้บริหารนำการบริหารแบบมีส่วนร่วมมาใช้ในการบริหารงานในโรงเรียน ($\bar{X}=4.54$) และข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือผู้บริหารกล้าที่จะใช้ความคิดของผู้ร่วมงานโดยส่วนรวมมาปรับเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่เป็นอยู่อย่างจำเจ ($\bar{X}=4.39$) ตามลำดับ

2.5 ด้านการเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน พบว่า การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารมีอาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านความสุภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.61$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ ผู้บริหารสามารถนำชุมชนและหน่วยงานภายนอกมาร่วมสนับสนุนกิจกรรมต่างๆของโรงเรียน ($\bar{X}=4.73$) รองลงมา คือ ผู้บริหารสามารถนำชุมชนเข้ามาสนับสนุนและให้ความร่วมมือในการจัดหาทรัพยากรอุปกรณ์และการเงินมาใช้บริหารโรงเรียน ($\bar{X}=4.71$) และข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุด ผู้บริหารสามารถสร้างความเข้าใจบทบาทและหน้าที่ให้กับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างถูกต้องชัดเจน ($\bar{X}=4.43$) ตามลำดับ

2.6 ด้านการเป็นผู้นำการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร พบว่า การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารมีอาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25ด้านการเป็นผู้นำการพัฒนาตนเองในเชิงบริหารโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.63$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ ผู้บริหารพัฒนาตนเองในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ อยู่เสมอ ($\bar{X}=4.77$) รองลงมา คือ ผู้บริหารใช้ทักษะความสามารถในการบริหารเป็นประจำอยู่เสมอ ($\bar{X}=4.74$) และข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ ผู้บริหารพัฒนาทักษะการเป็นผู้นำในด้านต่างๆเช่นทักษะทางเทคนิคทักษะมนุษยสัมพันธ์ทักษะคตินิยม ($\bar{X}=4.41$) ตามลำดับ

3. การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารมีอาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จำแนกตามเพศโดยภาพรวมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารมีอาชีพไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเป็นผู้นำที่มีคุณธรรมจริยธรรม ด้านการเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ ด้านการเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารมีอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกัน

4. การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารมีอาชีพตามความคิดเห็น

ของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จำแนกตามวุฒิ การศึกษา โดยภาพรวมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพไม่แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม ด้านการเป็นผู้นำด้านการจัดระบบมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพบความแตกต่างจึงต้องเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ ดังนี้

4.1 ผลการทดสอบรายคู่ เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะ ผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ด้านการเป็นผู้นำที่มีคุณธรรมจริยธรรม พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีและปริญญาโทมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะ ผู้บริหารมืออาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 ผลการทดสอบรายคู่ เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะ ผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ด้านการเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีกับปริญญาโทและปริญญาโทกับปริญญาเอก มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็น ของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จำแนกตามอายุ ราชการ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพไม่แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม ด้านการเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ ด้านการเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการและด้าน การเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพแตกต่าง กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันที่ระดับ นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพบความแตกต่างจึงต้องเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ ดังนี้

5.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการเป็นผู้นำที่มี คุณธรรมจริยธรรม ปรากฏผลดังนี้ ผู้บริหารและครูที่มีอายุราชการ 6 - 10 ปี และผู้บริหาร และครูที่มีอายุราชการ 11-15 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพแตกต่าง

กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้บริหารและครูที่มีอายุราชการ 6 - 10 ปี และผู้บริหารและครูที่มีอายุราชการ 16-20 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้บริหารและครูที่มีอายุราชการ 16-20 ปี และผู้บริหารและครูที่มีอายุราชการ 21 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ ปรากฏผลดังนี้ ผู้บริหารและครูที่มีอายุราชการ ต่ำกว่า 5 ปี และผู้บริหารและครูที่มีอายุราชการ 21 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้บริหารและครูที่มีอายุราชการ 6-10 ปี และผู้บริหารและครูที่มีอายุราชการ 21 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้บริหารและครูที่มีอายุราชการ 11-15 ปี และผู้บริหารและครูที่มีอายุราชการ 21 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ ปรากฏผลดังนี้ ผู้บริหารและครูที่มีอายุราชการ 6-10 ปี และผู้บริหารและครูที่มีอายุราชการ 11-15 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการเป็นผู้นำด้านวิชาการปรากฏผลดังนี้ ผู้บริหารและครูที่มีอายุราชการ ต่ำกว่า 5 ปี และผู้บริหารและครูที่มีอายุราชการ 11-15 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้บริหารและครูที่มีอายุราชการ 11-15 ปี และผู้บริหารและครูที่มีอายุราชการ 16-20 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. การแสดงความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จากข้อเสนอแนะเพิ่มเติมแบบสอบถามปลายเปิด

6.1 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของการเป็นผู้นำที่มีคุณธรรมจริยธรรมที่มีความถี่ 3 อันดับแรกคือ ผู้บริหารต้องมีความซื่อสัตย์สุจริตบริหารงานด้วยความโปร่งใส รองลงมาคือผู้บริหารมี

ความยุติธรรมให้ความเสมอภาคกับทุกคนและผู้บริหารควรประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไป

6.2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของการเป็นผู้นำด้านการจัดระบบที่มีความถี่ 3 อันดับแรก คือ ผู้บริหารควรมีวิสัยทัศน์กว้างไกลนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการจัดระบบ รองลงมาคือ เป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์นำพาองค์กรไปสู่จุดมุ่งหมายที่วางไว้ และมีความรอบรู้รู้สึกในทฤษฎีการจัดระบบและนำมาปรับใช้ในการบริหารงาน

6.3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของการเป็นผู้นำด้านวิชาการที่มีความถี่ 3 อันดับแรก คือ ผู้บริหารควรมีความรู้ในเรื่องนโยบายการศึกษาชาติจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการจัดทำหลักสูตร การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนการวัดผลประเมินผล การจบหลักสูตร รองลงมาคือ จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาและจัดทำ ผลงานทางวิชาการเพื่อการเลื่อนวิทยฐานะ

6.4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของการเป็นผู้นำด้านบริหารจัดการที่มีความถี่ 3 อันดับแรก คือ ผู้บริหารต้องกล้าคิดกล้าตัดสินใจกล้าปรับเปลี่ยนระบบการบริหารจัดการให้เข้ากับยุคสมัย รองลงมา คือเป็นผู้ที่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นไม่ใช้ความคิดเห็นของตนเป็นใหญ่และบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาล

6.5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของการเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชนที่มีความถี่ 3 อันดับแรก คือ ผู้บริหารควรมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความเป็นกันเองไม่ถือตัว รองลงมาคือ พัฒนาชุมชนและสังคมให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และให้ความร่วมมือกับชุมชนเมื่อชุมชนหรือสังคมต้องการความช่วยเหลือ

6.6 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของการเป็นผู้นำด้านการพัฒนาตนเองในเชิงบริหารที่มีความถี่ 3 อันดับแรก คือ มีการอบรม ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม จากแหล่งต่างๆอยู่เสมอศึกษาดูงานและนำมาปรับ ใช้ในการการพัฒนางาน รองลงมาคือ มีความสามารถในการครองตนครองคน ครองงานและมีการคิดวิเคราะห์สังเคราะห์ได้อย่างเป็นระบบ

7. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกต การวิเคราะห์เอกสาร ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มีลักษณะเป็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ นำเสนอในลักษณะข้อมูลเชิงคุณภาพและสามารถสรุปผลเป็นรายด้านได้ดังนี้

7.1 ด้านการเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม ผู้บริหารไม่ควรมือคดคือลำเอียงด้วยความชิงหรือรัก ไม่เอาเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย การดำเนินหรือลงโทษผู้ใต้บังคับบัญชาต้องลงโทษด้วยเมตตา ไม่ใช่ด้วยอารมณ์โกรธแค้นส่วนตัว นักบริหารที่เป็นผู้นำขององค์กรยังต้องรู้จักสละ

ประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ต้องรู้จักแสดงน้ำใจกับเพื่อนร่วมงานและลูกน้องในโอกาสอันสมควร และสิ่งสมควรที่จะต้องมียังคือ ความรู้จักอดกลั้นและอดทนทั้งทางอารมณ์และจิตใจ สุดท้ายคือการรู้จักให้อภัย ไม่อาฆาตเคັน เรื่องที่แล้วก็ให้แล้วกันไป ถ้าผู้บริหารมีเมตตาธรรมรู้จักให้อภัย จะทำให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการทำงาน

7.2 ด้านการเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ ผู้บริหารควรเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความรู้ความสามารถ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีปฏิภาณไหวพริบดี มีการตัดสินใจและแก้ปัญหาได้ดี มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีความรับผิดชอบสูง มีใจเปิดกว้างพร้อมที่จะรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความซื่อสัตย์สุจริต ยุติธรรม มีความสามารถในการสื่อสาร และที่สำคัญต้องเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่มีความเข้มแข็ง สามารถสร้างแรงจูงใจใ้มน้ำวให้ผู้ร่วมงานเกิดการเปลี่ยนแปลงการทำงานอย่างมีเป้าหมาย มีการวางแผนการทำงาน มีความริเริ่มสร้างสรรค์ บริหารงานโดยมุ่งเน้นประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน และรู้จักแสวงหาความรู้ให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคม

7.3 ด้านการเป็นผู้นำด้านวิชาการ จากบทสัมภาษณ์ด้านการเป็นผู้นำด้านวิชาการสรุปได้ว่า ผู้บริหารต้องมีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ทางวิชาการ โดยต้องศึกษาเรียนรู้ทั้งด้านวิชาการทั่วไปและวิชาชีพให้เกิดความรอบรู้ เชี่ยวชาญและสามารถเป็นผู้นำด้านวิชาการ เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของผู้ใต้บังคับบัญชาและสังคม ผู้บริหารควรส่งเสริมให้มีการจัดหลักสูตรสถานศึกษาที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น ส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรม การพัฒนาบุคลากร การพัฒนาผู้เรียน ให้เป็นผู้มีความสมบูรณ์รอบด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ผู้บริหารควรให้คำแนะนำ คำปรึกษาทางวิชาการและเอาใจใส่การจัดการศึกษาเต็มศักยภาพและเต็มเวลา

7.4 ด้านการเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ นักบริหารควรคิดสร้างสรรค์ให้บังเกิดสิ่งที่เป็นไปได้ และต้องมีความสามารถในการจัดระบบความคิดให้เชื่อมโยง มองถึงองค์กรรมของปัญญาทั้งหมด นอกจากการคิดอย่างมีระบบแล้ว ยังต้องรู้จักวิเคราะห์สถานการณ์ต่าง ๆ ได้ชัดเจน มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ การตัดสินใจ แม้จะมีข้อมูลครบถ้วนในมือแต่ก็ไม่กล้าตัดสินใจ เพราะขาดความมั่นใจ กลัวที่จะต้องรับผิดชอบกับผลที่เกิดจากการตัดสินใจนั้น องค์กรใดที่มีผู้บริหารแบบนี้้องค์กรนั้นคงเจริญเติบโตได้ยาก มองไม่เห็นอนาคตด้านความเจริญก้าวหน้า

7.5 ด้านการเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน ผู้บริหารมืออาชีพควรมีคุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำ ในการบริหารจัดการศึกษาให้ประสบความสำเร็จนั้นผู้บริหารจะต้องมีลักษณะของความเป็นผู้นำสูงคือสามารถกระตุ้นใ้มน้ำวสร้างแรงจูงใจให้ครูหรือบุคลากรทาง

การศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชนยอมรับและเข้ามามีส่วนร่วมในทุกกระบวนการทำงานอย่างเข้มแข็ง มีความสามารถในการตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว ความรับผิดชอบ มีความเฉลียวฉลาด ปฏิภาณไหวพริบดี เนื่องจากปฏิภาณไหวพริบจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้บริหารที่จะใช้ในการบริหารงานหรือใช้ในการวินิจฉัยสั่งการ มีความคล่องแคล่วว่องไว ตื่นตัวอยู่เสมอ พร้อมทั้งจะรับและแก้ไขปัญหาในทุกสถานการณ์ อีกทั้งต้องเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ยอมรับการเปลี่ยนแปลง และ กระตือรือร้นที่จะศึกษาเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอและผู้บริหารมีอาชีพควรต้องมีคุณลักษณะด้านความรู้ทางวิชาการ ผู้บริหารต้องมีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ทางวิชาการ โดยต้องศึกษาเรียนรู้ทั้งด้านวิชาการทั่วไปและวิชาชีพให้เกิดความรอบรู้ เชี่ยวชาญและสามารถเป็นผู้นำด้านวิชาการ เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของผู้ใต้บังคับบัญชาและสังคม

7.6 ด้านการเป็นผู้นำการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร ผู้บริหารมีอาชีพควรมีความรู้จักการพัฒนาตนเองให้เป็นไปในทางสร้างสรรค์ ควรสร้างความก้าวหน้าด้วยความสามารถ ชื่อสัตย์สุจริต เสียสละ เห็นประโยชน์ของผู้อื่นก่อนประโยชน์ส่วนตน เมื่อเป็นผู้บังคับบัญชา ต้องมีศีลธรรมในการปกครอง ไม่ทำตัวเป็นนายที่กดขี่ข่มเหงลูกน้อง ต้องมีความยุติธรรมในการดูแลผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา และควรถือเป็นหน้าที่สำคัญที่จะสนับสนุนให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้ก้าวหน้าดีกว่าตน ซึ่งถ้าผู้บริหารทำได้ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ผู้บริหารจะเป็นคนที่มีคุณค่าทั้งต่อตนเองและต่อส่วนรวม

อภิปรายผล

1. คุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า เกือบทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้นด้านการเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรมและด้านการเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการที่อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจากว่าในปัจจุบันระบบการจัดการศึกษาของประเทศได้มี การปฏิรูปการศึกษา ซึ่งผลจากการปฏิรูปการศึกษาดังกล่าวส่งผลให้ผู้บริหารต้องมี การปรับเปลี่ยนวิธีการบริหารงานในโรงเรียนให้มีความสอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา โดยผู้บริหารต้องมีคุณลักษณะเป็นผู้นำที่มีอาชีพมากขึ้น สอดคล้องกับคำกล่าวของ ธงชัย สันติวงษ์ (2535 : 12) ผู้บริหารต้องเป็นผู้รับฟังมากขึ้น ผู้บริหารที่พยายามทำให้องค์กรประสบความสำเร็จตามเป้าหมายหรือนโยบายขององค์กรด้วยเหตุผลและหลักการซึ่งเป็นที่ยอมรับโดยประยุกต์ทฤษฎีหรือแนวทางต่างๆ อย่างผสมกลมกลืนกันแล้วนำไปสู่การปฏิบัติซึ่งความสำคัญของผู้บริหารมีอาชีพ การที่บุคคลหนึ่งจะก้าวขึ้นสู่ตำแหน่งผู้บริหารได้นั้นมิใช่เรื่องง่ายและยังเป็นผู้บริหารมีอาชีพด้วยแล้วยังต้องใช้ความมานะ

พยายามมากและต้องประกอบด้วย คุณสมบัติที่สำคัญในการบริหารให้มีประสิทธิภาพ เกิด ประสิทธิภาพอย่างแท้จริงต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ คือ ผู้บริหารมืออาชีพจะต้องเป็นนักวางแผนการจ้ดรูปงาน การสั่งการการควบคุม มีความรับผิดชอบของผู้บริหารสูง มีมนุษยสัมพันธ์ การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่าง ดี การเป็นผู้นำ การจูงใจการสร้างทีมงาน การบริหารความขัดแย้งนับเป็นจิตวิ ททยาการ บริหาร ผู้บริหารมืออาชีพต้องมีทักษะการบริหาร ในเรื่องการบริหารเวลา การมอบหมายงาน การสอนงาน การแก้ปัญหาและการตัดสินใจการประเมินผลการปฏิบัติงาน การพัฒนา ความก้าวหน้าในหน้าที่ การงาน มีทักษะการพูดสำหรับผู้บริหาร และมีแนวคิดในการเพิ่ม ประสิทธิภาพ การบริหารแบบมีส่วนร่วม และความคิดสร้างสรรค์กับการพัฒนาปรับปรุงงาน และสอดคล้องกับ โยธิน จารุภูมิ (2526 : 27) ได้ทำการวิจัย เรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามทัศนคติของชุมชน ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการศึกษา ปรากฏว่า คุณลักษณะเบื้องต้นของผู้บริหารมีดังนี้ มีความยุติธรรมมีความซื่อสัตย์สุจริต มี เหตุผลและความรับผิดชอบสูง สำหรับด้านคุณสมบัติในการปฏิบัติงานของผู้บริหารมีดังนี้ คือ มีความตั้งใจ กระตือรือร้นในการทำงาน และมีแรงปรารถนาจะทำงานให้บรรลุผลสำเร็จสูงเสมอ ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและรู้จักเลือกความคิดเห็นที่ดี และหาทางปรับปรุงงานของ ตนเองอยู่เสมอ รู้จักแบ่งงานและอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบให้บุคลากรในโรงเรียนอย่าง เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ และเป็นผู้ที่ฝึกให้นักเรียนตลอดจนเพื่อนร่วมงานมีระเบียบ วินัย เป็นผู้สั่งการที่ดี

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายได้ ดังนี้

1.1 ด้านการเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารมือ ออาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 อยู่ในระดับมาก ซึ่งในด้านนี้ถือ ได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญของผู้บริหาร ทั้งนี้อาจเนื่องจากถ้า ผู้บริหารมีความประพฤติที่เหมาะสมและรู้จักวางตัวในการปฏิบัติงานในทางที่ดีไม่ขัดต่อศีลธรรม จรรยา ก็จะช่วยสร้างความศรัทธาแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาได้ซึ่งคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพใน ด้านการเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรมยังรวมไปถึงการไม่นำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ใน งานส่วนตัวญาติพี่น้อง หรือมิตรสหาย และยังรวมไปถึงต้องเป็นบุคคลที่ เห็นประโยชน์ส่วนรวม มากกว่าส่วนตน สอดคล้องกับ ทองทิพภา วิริยะพันธุ์ (2546 : 127-136) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะ ที่จำเป็นของผู้บริหารมืออาชีพที่ต้องมีจรรยาบรรณและจริยธรรม(Ethics) ควรมี ความรับผิดชอบในวิชาชีพและมีจริยธรรมและคุณธรรมสำหรับเป็นกรอบแนวคิดในทางปฏิบัติ ผู้บริหารควรประพฤติและปฏิบัติตนให้ถูกต้องต้องตามทำนองคลองธรรมเพื่อสร้างศรัทธาโดยการ

ยึดมั่นในธรรมะ ไม่ใช่อำนาจหน้าที่ในทางมิชอบ ไม่ละทิ้งอุดมการณ์โดยหวังผลประโยชน์อันมิควรได้สังคมจะได้อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข และสอดคล้องกับ ชีระ ริญเจริญ (2543 : 73-74) ได้สรุปลักษณะนักบริหารการศึกษาเมื่ออาชีพ ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการบริหารและจัดการศึกษาตามแนวทางที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ไว้ในรายงานการวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในประเทศไทยว่าควรมีคุณลักษณะเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ยึดระบบคุณธรรมเป็นที่ตั้งมีความโปร่งใส มีความยุติธรรมซื่อสัตย์ไม่คอร์รัปชัน อดทนอดกลั้น รับทั้งผิดและชอบ เสียสละ และเป็นคนดีของสังคม และสอดคล้องกับ เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2538 : 19-20) ได้กล่าวถึง ผู้บริหารในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากในปัจจุบัน ควรมีคุณธรรมและจริยธรรมในการบริหาร สามารถที่จะเป็นแบบอย่างที่ดี ในการประพฤติ เพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาใช้เป็นแบบอย่างไม่ใช่ตำแหน่งหน้าที่ การงานแสวงหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเองไม่ว่าจะเป็นทางตรงและทางอ้อม สอดคล้องกับ อำนาจ วีรวรรณ (2535 : 195-199) กล่าวว่า ถึงคุณลักษณะของผู้ที่จะประสบความสำเร็จในชีวิตว่าเป็นผู้มีคุณธรรมกำกับชีวิตโดยยึดมั่นบนพื้นฐานของความซื่อสัตย์สุจริต ความจงรักภักดี เพียบพร้อมด้วยศีลธรรมไม่เอารัดเอาเปรียบหรือเห็นแก่ได้ โดยไม่นึกถึงความเดือดร้อนของผู้อื่น

1.2 ด้านการเป็นนำด้านการจัดระบบ พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารเมื่ออาชีพ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องจากว่าการเป็นผู้บริหารที่มีคุณภาพต้องเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ และสามารถสร้างความเข้าใจร่วมกันกับครูเกี่ยวกับการจัดการศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้ทำงานร่วมกันให้ได้ผลดี ผู้บริหารที่สามารถจัดระบบการทำงานในโรงเรียนได้ดีย่อมจะทำให้การดำเนินงานระบบการทำงานในโรงเรียนมีการทำงานได้ราบรื่นและรวดเร็ว ง่ายต่อการตรวจสอบ นอกจากนี้แล้วผู้บริหารยังต้องเป็นผู้นำคอมพิวเตอร์เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา และควรต้องมีความรู้ความเข้าใจในการจัดระบบสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อใช้ในการบริหารงาน สอดคล้องกับ ดนัย เทียนพูน (2543 : 179-181) ได้กล่าวว่า คนที่เป็นนักบริหารเมื่ออาชีพ ควรมีคุณลักษณะที่รู้จักวางระบบแผนงานและชี้ช่องทางให้แก่คนของเขา และสอดคล้องกับ สุรพล บัวพิมพ์ (2540 : 25-28) สร้างความหลากหลาย ใช้วิธีการหลายๆ วิธีการ ผู้นำจะต้องใช้ความหลากหลาย สร้างแรงกดดันให้เกิดการปรับปรุงและปรับเปลี่ยนระบบโรงเรียน ในอันที่จะก่อให้เกิดผลดีแก่นักเรียนในการปฏิบัติและความสัมฤทธิ์ผล และสอดคล้องกับ ประพนธ์ ไพลดำ (2537 : 73-75) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามทัศนะของครูและกรรมการการศึกษาของโรงเรียนในจังหวัด

ปราจีนบุรี โดยทำการศึกษาคุณลักษณะ 4 ด้าน ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำทั้งครูและกรรมการการศึกษาของโรงเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ

1.3 ด้านการเป็นผู้นำด้านวิชาการ พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องจากว่างานวิชาการเป็นหัวใจของการบริหารงานในโรงเรียน ซึ่งถ้านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีนั้น ย่อมแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารมีความสามารถในการเป็นผู้นำด้านวิชาการมีความคิดริเริ่มในการนำแนวคิด หลักการใหม่ๆ มาใช้ในการกำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์ และนโยบายในการจัดการศึกษา นอกจากนี้แล้วยังต้องเปิดโอกาสให้ครูได้รับการพัฒนาตนเองในด้านวิชาการให้ทันสมัยอยู่เสมอ อีกทั้งยังต้องเป็นผู้ที่ริเริ่มจัดทำและใช้หลักสูตรให้เหมาะสมกับความต้องการจำเป็นของนักเรียนและท้องถิ่น สอดคล้องกับ ประยุกต์ ประทุมทิพย์ (2544 : 14) กล่าวว่า “การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของครู ให้เป็นผู้ที่มีทั้งความรู้ความสามารถและกระตือรือร้นในการปฏิบัติภารกิจ ผู้บริหารจะต้องคำนึงว่าทำอย่างไรครูจึงจะเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและกระตือรือร้น ตั้งใจในการทำงาน” และสรุปว่าผู้บริหารจะต้องยึดหลักการเพื่อนำไปใช้ในการเปลี่ยนแปลง โดยการกระตุ้น ยั่วยุ ปลุกเร้า และท้าทายเพื่อให้ครูมีความกระตือรือร้นทุ่มเทกับการทำงาน สนับสนุนให้ครูมีความรู้ความสามารถในการทำงานและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างลุ่มลึกและแจ่มแจ้ง พร้อมทั้งสนับสนุนปัจจัยหรืออุปกรณ์ที่จำเป็นในการทำงานต่างๆ ให้เพียงพอก็จะทำให้ครูมีประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สอดคล้องกับ สุณีย์ บุญทิม (2542 : 105-120) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในช่วง ปฏิรูปการศึกษา (พุทธศักราช 2539-2550) ซึ่งกล่าวว่าผู้บริหารต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีมนุษยสัมพันธ์ บุคลิกลักษณะน่าเชื่อถือ รู้จักใช้เทคนิควิธีการในการปฏิบัติงาน แสวงหาและใช้ทรัพยากรในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม

1.4 ด้านการเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจากว่าผู้บริหารต้องเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ และใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมมาใช้ ในการบริหารงานในโรงเรียน ผู้บริหารต้องกล้าที่จะนำเสนอแนวความคิดและเทคนิคการบริหารจัดการใหม่ๆ มาใช้ในการบริหารโรงเรียน นอกจากนี้แล้วผู้บริหารยังต้องรู้จักแสวงหาทรัพยากรและทุนทรัพย์จากแหล่งต่างๆ มาเพื่อพัฒนาโรงเรียนให้นักเรียนได้รับมากที่สุด สอดคล้องกับ วีระวัฒน์ ปันนิตามัย (2544 : 222) ได้ให้คำแนะนำในการบริหารการเปลี่ยนแปลงไว้ว่า สร้างความจำเป็นเร่งด่วนในการเปลี่ยนแปลงวิกฤติ-โอกาส

วางแผนเป็นระบบเพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จในระยะเวลายั่งยืน และปลูกฝังแนวทางใหม่ ๆ ของความสำเร็จ เข้าสู่ระบบการทำงานขององค์กร สอดคล้องกับ ประยุทธ์ ประทุมทิพย์ (2544 : 25-26) ได้สรุปลักษณะของผู้บริหารที่จะนำโรงเรียนสู่ความสำเร็จได้ต้องเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ยอมรับสิ่งใหม่กระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ความคิดใหม่ๆรวมทั้งกล้าเผชิญหน้า และยอมรับการเปลี่ยนแปลง หลักข้อนี้จะทำให้ผู้บริหารหรือผู้นำเป็นคนสำคัญต่อการตัดสินใจของโรงเรียน เพราะผู้นำจะต้องมีความคิดสร้างสรรค์ใหม่ๆ เสนอความคิดใหม่ๆ อย่างสม่ำเสมอ

1.5 ด้านการเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารมีข้อดีตามที่คิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 อยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสามารถให้ความสำคัญกับการทำงานร่วมกับสังคม เป็นผู้นำสังคมชุมชนในการประกอบกิจกรรมต่างๆ นอกจากนี้แล้วยังได้สร้างความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างถูกต้องชัดเจน ซึ่งยังได้นำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางนโยบาย เป้าหมายในการบริหารโรงเรียน ผลดังกล่าวจะทำให้ชุมชนและหน่วยงานภายนอกมาร่วมสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนมากขึ้นผลที่เกิดขึ้นก็จะได้ กับนักเรียนโดยตรง สอดคล้องกับ สุรพล บัวพิมพ์ (2540 : 25-28) ผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) ในการปรับเปลี่ยนระบบโรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาควรจะมีทักษะการแสวงหาทรัพยากรใช้ทรัพยากรและยืดหยุ่นในเรื่องทรัพยากร โดยการแข่งขันหาทุนความช่วยเหลือจากภาคธุรกิจและองค์กรในชุมชน ผู้นำต้องรู้จักจัดสรรทรัพยากรใหม่ให้เหมาะสมต้องใช้เวลากับบุคลากรคณะทำงาน เพื่อวางแผนและพัฒนาสอดคล้องกับ จิรภา สงวนสุข (2540 : 72-73) ผู้บริหารโรงเรียนควรมีความยุติธรรม มีความสามารถในการติดตามงาน มีความรู้ด้านติดตามสถานการณ์และความเคลื่อนไหวของส่วนกลางและท้องถิ่น

1.6 ด้านการเป็นผู้นำการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารมีข้อดีตามที่คิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 อยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้นแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสามารถใช้ทักษะความสามารถในการบริหารงานสามารถที่จะร่วมปฏิบัติงานกับผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านการบริหารอยู่เสมอ พร้อมทั้งพัฒนาพฤติกรรมความเป็นผู้นำของตนเองโดยการฝึกปฏิบัติ ศึกษาต่อ อบรมประจำการจากสถานที่ชำนาญการทางด้านการบริหาร สอดคล้องกับ ประยุทธ์ ประทุมทิพย์ (2544 : 25-26) ได้สรุปลักษณะของผู้บริหารที่จะนำโรงเรียนสู่ความสำเร็จไว้ว่าผู้บริหารต้องเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ยอมรับสิ่งใหม่กระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ความคิดใหม่ๆรวมทั้งกล้าเผชิญหน้าและยอมรับการเปลี่ยนแปลง หลักข้อนี้จะทำให้ผู้บริหารหรือผู้นำเป็นคนสำคัญต่อการตัดสินใจของโรงเรียน เพราะผู้นำจะต้องมีความคิดสร้างสรรค์ใหม่ๆ เสนอความคิด

ใหม่ๆ อย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับ จักรพรรดิ วิชา (2538 : 127-139) ได้สรุปคุณลักษณะด้านทักษะการบริหาร ได้แก่ทักษะในการแสวงหาข้อมูลและความรู้ใหม่ๆ ความสามารถในการมองการณ์ไกล ทักษะในการนำเครื่องมือเครื่องใช้ และเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการปฏิบัติงาน ทักษะในการดำเนินงานให้มีข้อมูลใช้ในการปฏิบัติงาน ทักษะในการแก้ปัญหาและขจัดข้อขัดแย้ง ทักษะในการประสานงาน ทักษะในการใช้ภาษาไทย ทักษะในเชิงคิดริเริ่มพัฒนางานและปรับปรุงงาน ทักษะในการคิดสังเคราะห์ทักษะในการประชาสัมพันธ์ ทักษะในการวางแผนยุทธศาสตร์

2. คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ทั้งนี้ เนื่องจากว่าผู้บริหารและครูที่ต่างเพศกัน มีความคิดเห็นที่ไม่สอดคล้องกัน กล่าวคือ คุณลักษณะของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 มีความเป็นมืออาชีพ สามารถที่จะบริหารงานในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี สามารถที่ สร้างทีมงานในการทำงาน มีการประสานงานระหว่างผู้บริหาร ครู และ คณะกรรมการสถานศึกษา สอดคล้องกับ สุรพล บัวพิมพ์ (2540 : 5) ที่กล่าวว่าผู้บริหารมืออาชีพจะต้องเป็นผู้ที่มี "ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์" เพื่อให้ การบริหารสถานศึกษาเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น และเจริญรุดหน้าไปสู่ความเป็นเลิศได้อย่างรวดเร็ว เพราะ วิทยาการต่างๆ ในโลกก้าวหน้าและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และการมีโลกทัศน์ที่ กว้างไกล จะเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะช่วยให้ผู้บริหารมืออาชีพมี วิสัยทัศน์ สามารถกำหนดภาพอนาคตของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจนและเหมาะสมกับยุคสมัย ตลอดจนกำหนดกลยุทธ์ในการบริหารเพื่อนำสถานศึกษาไปสู่จุดหมายนั้น และบทบาทของผู้บริหาร คือต้องการเปลี่ยนแปลงสมาชิกทุกคนในชุมชนโรงเรียนอันได้แก่ ครู คณะกรรมการโรงเรียน บิดามารดาผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งผู้มีความลึกซึ้งและสนใจในการศึกษาในชุมชนนอกโรงเรียนสอดคล้องกับ สมชาย เทพแสง (2543 : 20-23) กล่าวว่า การเป็นผู้บริหารมืออาชีพนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายๆ ด้าน ความพร้อมของตนและครอบครัว ตลอดจนการยอมรับจาก สมาชิกในสถาบันและชุมชน ถ้าผู้บริหารมีจิตใจมุ่งมั่นและทุ่มเทให้กับการทำงานหรือเป็นแนวทาง ก็สามารถสร้างความเชื่อมั่นได้ทางหนึ่งที่จะพาไปสู่เส้นทางของมืออาชีพ ผู้บริหารไม่ว่าจะอยู่ในระดับใด ผู้บริหารก็มีบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบที่ไม่แตกต่างกัน คือเริ่มตั้งแต่การวางแผน การควบคุม ติดตามผลและประเมินผลตลอดจนให้ขวัญกำลังใจและตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่ง และที่ถือว่าเป็นหน้าที่หลัก ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องมีภาพลักษณ์ที่ดี

3. คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ทั้งนี้ แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสามารถที่จะใช้ งานให้เหมาะสมกับความสามารถของแต่ละบุคคล ซึ่งผู้บริหารจะต้องรู้ถึงศักยภาพ คุณภาพ และความสามารถว่า บุคคลใดในโรงเรียนควรที่จะต้องทำงานอะไรแล้วจึงมอบหมาย สิ่งการตามความรู้ความสามารถ ดังนั้น จึงส่งผลให้ครูมีความพึงพอใจและทุ่มเทการทำงานให้กับโรงเรียน สอดคล้องกับ สมชาย เทพแสง (2543 : 20-23) กล่าวว่า การเป็นผู้บริหารมืออาชีพนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัย หลายๆ ด้านต้องสามารถที่จะกระจายงานอย่างทั่วถึง และให้รางวัลบุคคลที่ทำผลงานดีเด่น เพื่อเป็นขวัญกำลังใจให้กับบุคคลที่ สร้างสรรค์ผลงานให้เจริญก้าวหน้า อยู่เสมอ ซึ่งจะช่วยให้บุคลากรมุ่งทำงาน เพื่อให้เกิดการพัฒนาต่อไปและเชื่อว่าคนทุกคนมี ศักยภาพในตัว ศักยภาพในที่นี้ หมายถึง ความรู้ ความสามารถพรสวรรค์ ที่นักบริหาร จะต้องค้นหาให้ พบว่า บุคคลในองค์กรแต่ละคนนั้นมีความสามารถอะไรอยู่บ้างทั้งความสามารถ ในงาน ความสามารถพิเศษ ซึ่งรวมถึงความรู้และประสบการณ์ที่บุคลากรเหล่านั้นมี และเคยมี มา เมื่อถึงเวลาจำเป็นหรือจะต้องใช้ประโยชน์จะได้เลือกใช้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม สอดคล้องกับ วีระ ประเสริฐศิลป์ (2546 : 1-2) ที่ได้สรุปคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพตามแนวคิดของโรเจอร์ เบิร์คแมนว่า นักบริหารมืออาชีพควรจะต้องมีลักษณะแบ่งงานให้คนอื่นทำถือว่า ความสำเร็จในการบริหารองค์การอยู่ที่ความร่วมมือของบุคลากรทุกคนในองค์กร จึงต้องรู้จัก เลือกใช้คนให้ทำงานตามความรู้ความสามารถและดึงศักยภาพของคนมาใช้ประโยชน์มากที่สุด

4. คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จำแนกตามอายุราชการโดยภาพรวมและรายด้าน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ ต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพต่างกัน โดยกลุ่มผู้บริหารและครูที่มีอายุ ราชการ ต่ำกว่า 5 ปี และผู้บริหารและครูที่มีอายุราชการ 21 ปีขึ้นไป มีความแตกต่างกัน ทุกๆ ด้านและผู้บริหารและครูที่มีอายุราชการ 5-10 ปี และผู้บริหารและครูที่มีอายุราชการ 21 ปีขึ้นไป ที่ได้ผ่านงานและทำงานร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษามาหลายคน ซึ่งย่อมที่จะรู้ว่า ผู้บริหารคนไหนมีคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพหรือในอีกแง่หนึ่งคือคนอายุน้อยเพิ่งจบมาเป็นคน รุ่นใหม่อาจมีแนวคิดหรือมุมมองต่างจากคนอายุมากกว่าก็ได้นอกจากนี้แล้วในปัจจุบันได้มีการ ปฏิรูป การศึกษาส่งผลให้ผู้บริหารจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการปรับวิธีการบริหารงานรวมไปถึงการ วางตน ในฐานะผู้บริหารมากขึ้นสอดคล้องกับ ประยุทธ์ ประทุมทิพย์ (2544 : 25-26) ได้สรุป ลักษณะของผู้บริหารที่จะนำโรงเรียนสู่ความสำเร็จได้ต้องเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ยอมรับสิ่ง

ใหม่ๆ กระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ความคิดใหม่ๆ รวมทั้งกล้าเผชิญหน้าและยอมรับการเปลี่ยนแปลง หลักข้อนี้จะทำให้ผู้บริหารหรือผู้นำเป็นคนสำคัญต่อการตัดสินใจของโรงเรียน เพราะผู้นำจะต้องมีความคิดสร้างสรรค์จะต้องปรับปรุงหลักสูตรการสอนและสภาพแวดล้อมการเรียนใหม่ กระตุ้นให้ครูเสี่ยงทำสิ่งใหม่และสร้างนวัตกรรมให้ครูได้ใช้ความรู้และความสามารถเต็มศักยภาพ ให้ความเป็นอิสระในการทำงานแก่ทีมงาน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของบุคลากรในโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการวิจัยคุณลักษณะของผู้บริหารเมื่ออาชีพตามตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ครั้งนี้มีข้อเสนอแนะให้ผู้บริหารนำผลการวิจัยไปใช้ในแต่ละด้านดังนี้

1.1 การเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม ผู้บริหารต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต บริหารงานด้วยความโปร่งใส และควรประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไป

1.2 การเป็นผู้นำการจัดระบบ ผู้บริหารควรมีวิสัยทัศน์กว้างไกล นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการจัดระบบ ควรมีความรู้ความสามารถในการจัดระบบการวางแผน การวินิจฉัยสั่งงาน มีการวางแผนกลยุทธ์ และนำสารสนเทศมาใช้ในการจัดระบบ

1.3 การเป็นผู้นำด้านวิชาการ ผู้บริหารควรมีความรู้ในเรื่องนโยบายการศึกษาชาติจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การจัดทำหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผล ประเมินผล การจบหลักสูตรมีวิสัยทัศน์กว้างไกล ใช้เทคโนโลยีมาจัดการศึกษาและส่งเสริม สนับสนุนให้ครูได้พัฒนาตนเองและจัดทำผลงานทางวิชาการเพื่อการเลื่อนวิทยฐานะ

1.4 การเป็นผู้นำด้านบริหารจัดการ ผู้บริหารต้องกล้าคิดกล้าตัดสินใจ กล้าปรับเปลี่ยนระบบการบริหารจัดการให้เข้ากับยุคสมัย ใช้การบริหารงานแบบการมีส่วนร่วมมุ่งผลสัมฤทธิ์ ของงานและมีการกระจายอำนาจในการบริหารงาน

1.5 การเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน ผู้บริหารควรมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความเป็นกันเองไม่ถือตัวสามารถเข้ากับชุมชนได้เป็นอย่างดี และประสานงานกับชุมชน เพื่อนำชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหน่วยงาน

1.6 การเป็นผู้นำการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร ผู้บริหารควรรู้จักการพัฒนาตนเองให้เป็นไปในทางสร้างสรรค์ ควรสร้างความก้าวหน้าด้วยความสามารถ ซื่อสัตย์สุจริต เสียสละ เห็นประโยชน์ของผู้อื่นก่อนประโยชน์ส่วนตน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

2.1 จากผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพของการวิจัยครั้งนี้มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพไม่แตกต่างกัน จึงควรมีการศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษาอายุราชการและขนาดของโรงเรียนในการบริหาร

2.2 จากผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพของการวิจัยครั้งนี้มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพไม่แตกต่างกัน ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษาอายุราชการและขนาดของโรงเรียนในการบริหารในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา

2.3 จากผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพของการวิจัยครั้งนี้มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพไม่แตกต่างกัน ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษาอายุราชการและขนาดของโรงเรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน